

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Torstein Tysklind
Ekonomichef
08-578 297 30
torstein.tysklind@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2020-04-16

1 (8)

Diariumnummer
2020/KS 0127 10

Kommunstyrelsen

Revidering av verksamhetsområden

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige

1. Förslaget till ny verksamhetsområdesindelning i Tyresö kommun från och med verksamhetsåret 2021 fastställs. Antalet verksamhetsområden i kommunen minskas från 19 till 13 i enlighet med förslaget.
2. Från och med 2021 gäller att nämndplaner och uppföljning ska produceras per nämnd i stället för per verksamhetsområde. Inom kommunstyrelsens område görs en särskild nämndplan och uppföljning för VO 10 Samhällsbyggnad.

Kommunstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Kommundirektör

Torstein Tysklind
Ekonomichef

Sammanfattning

Kommunen har i dag nitton definierade verksamhetsområden (VO:n) av olika storlek. Ordningen har inneburit att ett stort antal dokument har tagits fram. En översyn har gjorts för att minska antalet verksamhetsområden till tretton, genom att framför allt lägga ihop de tekniska och samhällsbyggande verksamhetsområdena till ett nytt VO. Samtidig föreslås en övergång till rapportering per nämnd snarare än per VO. För kommunstyrelsens förvaltning görs en egen rapport för samhällsbyggnadskontoret och en för övriga KSF. I förslaget tydliggörs även gränsdragningen mellan det politiska verksamhetsområdet och övriga VO:n.

Beskrivning av ärendet

Kommunkoncernen har i dag tjugo definierade verksamhetsområden (VO:n). Kommunens organisation står för nitton av dessa, medan det helägda kommunala dotterbolaget Tyresö Bostäder utgör det tjugonde. Verksamhetsområdena är av mycket olika storlek, det största VO Grundskola omfattar 28 procent av den totala ramen, medan det minsta VO näringsliv omfattar 0,5 promille.

Varje nämnd svarar för ett eller flera verksamhetsområden. För varje verksamhetsområde beslutar kommunfullmäktige inom kommunplanen om ekonomisk ram. Varje nämnd upprättar inom styrprocessen en eller fler nämndplaner. Det normala har varit att en nämndplan har gjorts för varje verksamhetsområde, i vissa fall har nämnden gjort en sammanslagen nämndplan för fler eller alla av sina verksamhetsområden. På samma sätt har delårsuppföljningar och verksamhetsberättelser gjorts för varje verksamhetsområde.

Ett viktigt syfte med uppdelningen i verksamhetsområden har varit fullmäktiges önskan att styra ekonomin för vart och ett av verksamhetsområdena. Tidigare förekom det att en nämnd eller förvaltningschef valde att flytta ekonomisk ram mellan sina verksamhetsområden.

Som uppföljning för 2018 producerades förutom en årsredovisning på 84 sidor, 17 verksamhetsberättelser på totalt 312 sidor, totalt 396 sidor. Delar av dokumenten blir väldigt likartade i och med att de strategiska målen är samma

för hela organisationen och nämndmålen kan vara lika eller liknande för flera verksamhetsområden. Detta innebär dels en stor administrativ belastning för förvaltningen, dels en relativt stor insats för förtroendevalda och intresserade medborgare att ta del av materialet.

Utifrån detta har en översyn över verksamhetsområdena genomförts. Syftet är att skapa förutsättningar för en mer effektiv organisation med minskad administration och bibehållen ekonomistyrning.

VO styr ekonomiska ramar, nämnd styr uppföljning

Enligt styrprocessen ska nämnder ta fram nämndplaner, delårsuppföljningar och verksamhetsberättelser för sin verksamhet. Tyresös praxis att ta fram dessa dokument per VO har haft som effekt att

- Ett stort antal medarbetare har producerat många dokument med ett stort antal sidor.
- Den viktiga informationen kan vara svår att utskilja.
- Nämndens helhetsuppföljning blir sämre då den splittras på olika VO

Utifrån ovanstående föreslås att verksamhetsuppföljningen i fortsättningen ska ske per nämnd. Det är nämnden som är ansvarig för verksamheten inför fullmäktige, inte verksamhetsområdena. Nämndplanen består dels av nämndmål dels en budget för ekonomin i de olika underliggande verksamheterna inom varje verksamhetsområde. För att få en helhet i uppföljningen bör nämndmålen sättas gemensamt för alla ingående verksamhetsområden. I vissa fall kan vissa mål riktas särskilt mot en specifik verksamhet inom nämndens ansvarsområde.

Ett undantag görs för kommunstyrelsens förvaltning, där en egen verksamhetsuppföljning sker för samhällsbyggnadskontoret och en uppföljning för övriga delar av kommunstyrelseförvaltningen.

Den ekonomiska uppföljningen bör ske per verksamhetsområde, i och med att kommunfullmäktige har definierat den ekonomiska ramen för varje verksamhetsområde. Utifrån en enhetlig nämndplan blir det naturligt att

månadsrapporter, delårsrapporter och verksamhetsberättelser tas fram per nämnd. Detta kommer att medföra:

- Färre framtagna dokument och en mer kärnfull verksamhetsinformation
- Helhetsuppföljning av att nämnden fullföljer sitt uppdrag.
- Mindre administrativa insatser vid framtagning av dokumenten.

Nuvarande indelning

Barn- och utbildningsnämnden	Kultur- och fritidsnämnden
VO1 Förskola	VO9 Bibliotek, kultur & fritid
VO2 Grundskola	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Byggnadsnämnden
VO6 Gymnasieskola	VO15 Bygglövsverksamhet
VO7 Vuxenutbildning	
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Kommunstyrelsen
VO3 Individ- & familjeomsorg	VO10 Plan & exploatering
VO8 Arbete & integration	VO11 Väghållning & park
	VO12 Miljö, trafik & övrigt
Äldre- och omsorgsnämnden	VO13 Vatten & avlopp
VO4 Omsorg om personer med funktionsnedsättning	VO14 Renhållning
VO5 Äldreomsorg	VO16 Näringsliv
	VO17 Gemensam verksamhet
	VO18 Kommunalförbund mm
	VO19 Politisk verksamhet

Det är stor skillnad mellan storleken på de olika verksamhetsområdena, särskilt när det gäller ekonomisk omsättning och antalet anställda.

En indelning av områdena skulle kunna göras i tre kategorier, välfärd, samhällsbyggnad och kommunövergripande.

Välfärdsområdena omfattar VO 1-9, som finns i 5 nämnder.

Samhällsbyggnadsfrågorna finns i VO 10-15, medan det kommunövergripande finns inom VO16-20.

Verksamhetsområdena som arbetar med välfärd är av olika storlekar, här finns både väldigt stora enheter som grundskolan, och betydligt mindre enheter som arbete och integration. Det är däremot så att de olika verksamhetsområdena har väldigt olika uppdrag. Här är det viktigt att ha en organisation som lyfter fram de olika områdenas särart.

De samhällsbyggande verksamhetsområdena är verksamheter som kombinerar strategisk tänkande, nyproduktion av byggnader och infrastruktur och drift av dessa. Det som skiljer dem är inte vad som *görs* inom verksamheterna utan vad som *produceras*. Det finns även helt tydliga samband mellan de olika verksamhetsområdena i den nyproduktion som sker. Vägar, VA, parker, byggnader och fastigheter produceras ofta inte var för sig, utan i en gemensam process.

Det finns ett lagkrav på att de avgiftsfinansierade verksamheterna (VA och renhållning) måste särredovisas så ekonomin inte blandas med den skattefinansierad verksamhet. I praktiken produceras i dag de flesta VA installationer inte av VO Vatten och avlopp utan av VO Plan och exploatering och oftast tillsammans med produktion av vägar och parker som ska driftas av VO Väghållning och park.

Av de fyra kommunövergripande verksamhetsområdena är VO Gemensam verksamhet det helt dominerande. För två verksamhetsområden, VO Kommunalförbund och VO Politisk verksamhet görs ingen separat nämndplan och verksamhetsuppföljning, utan uppföljningen av dessa har skett inom ramen för uppföljning av VO Gemensam verksamhet.

Förslag till ny indelning

De välfärdsinriktade verksamhetsområdena

För de välfärdsinriktade verksamhetsområdena föreslås indelningen behållas intakt. Detta för att de olika områdena bedöms ha väldigt olika inriktningar, och att det kan vara en risk för att mindre verksamhetsområden faller i skuggan av de stora om de slås ihop.

De samhällsbyggande verksamhetsområdena

För de samhällsbyggande verksamhetsområdena, föreslås en sammanslagning till ett verksamhetsområde - Samhällsbyggnad. De arbetar med liknande frågor och produktionen sker ofta i gemensamma flöden. Detta är också bakgrunden för att förvaltningsorganisationen väljer att lägga ihop hela detta område i ett gemensamt samhällsbyggnadskontor, efter att de i en period har varit delat på ett tekniskt kontor och en stadsbyggnadsförvaltning.

Särredovisningen av de avgiftsfinansierade verksamheterna är inte beroende av att dessa verksamheter ligger i egna verksamhetsområden. Dock kommer det att vara nödvändigt att ha en struktur på redovisningen som understödjer särredovisningen. Kommunen är redan förpliktad att redovisa nedlagda kostnader inom ett stort antal detaljerade verksamheter som är mindre än verksamhetsområdena, för att möjliggöra jämförande statistik mellan kommunerna, så detta kommer inte att utgöra någon skillnad från andra verksamheter.

Fastighetsavdelningen ligger nu inom gemensam verksamhet, men ingår från 2020 i samhällsbyggnadskontoret. För att optimera samordningen bör fastighetsavdelningen därför flyttas från VO gemensam verksamhet till VO Samhällsbyggnad.

Ett undantag görs för VO Bygglövsverksamhet som är knutet till byggnadsnämnden. För detta verksamhetsområde är det viktigt att behålla strukturer som särskiljer det från de andra områdena i och med att verksamheten ibland är myndighetsutövande gentemot kommunens egen verksamhet.

I och med sammanläggningen bör en översyn göras av hur resursfördelningsmodellen tillämpas för det nya verksamhetsområdet. Det bör förtydligas att verksamhetsområdets anslag beräknas separat för de delar som avser skattefinansierad verksamhet och som styrs utifrån vissa demografiska faktorer, och för de avgiftsfinansierade delarna. Redan i dag styrs resursfördelningen inom vissa VO (till exempel grundskolan) av olika demografiska kriterier för olika delverksamheter (exempel grundskola där finansiering för skola och skolbarnomsorg beräknas separat).

De kommunövergripande verksamhetsområdena

VO Näringsliv är ett mycket litet verksamhetsområde med en liten budget och endast en anställd. Området föreslås läggas in som en del av VO gemensam verksamhet.

Inom VO kommunalförbund ligger dels medel för de större kommunalförbunden där kommunen är medlem. Det finns dock vissa områden, som till exempel kommunens medlemskap i SKR, som belastar gemensam verksamhet. Utöver det ligger medel för revisionen inom detta verksamhetsområde. Området har traditionellt inte haft någon nämndplan, ej heller någon uppföljning utan har ingått i uppföljningen för kommunstyrelseförvaltningen.

Revisionen har en särställning när det gäller medelstildelningen, i och med att revisionen *inte* är underlagd kommunstyrelsen utan ligger direkt under kommunfullmäktige. Därför är det fullmäktiges presidium som är beredande organ för revisionens budget, inte kommunstyrelsen. I praktiken har dock medel till revisionen ingått i det budgetförslag som kommunstyrelsen i Tyresö lagt till kommunfullmäktige i kommunplanen.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag är att kommunförbunden läggs in som en del av VO gemensam verksamhet, men att medel för revisionen flyttas till VO politisk verksamhet.

Det politiska verksamhetsområdet

Inom VO politisk verksamhet budgeteras i dag medel för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Anslaget för övriga nämnden budgeteras inom de verksamhetsområdena som nämnden ansvarar för. Det är otydligt varför denna praxis är vald, om man vill ha ett politiskt verksamhetsområde så är det mer logiskt om all politisk verksamhet fanns inom detta. Dessutom innebär detta ett bokföringsmässigt problem där nämndens kostnader bokförs på en nivå som ligger över varje VO och sedan måste fördelas till de underliggande.

Därför föreslås att medel för alla politiska organ, nämnder inklusive underliggande utskott och andra organ samt även revisionen samlas inom VO politisk verksamhet.

Förslag till struktur 2021

VO1 Förskola
 VO2 Grundskola
 VO3 Individ- & familjeomsorg
 VO4 Funktionsnedsättning
 VO5 Äldreomsorg
 VO6 Gymnasieskola
 VO7 Vuxenutbildning
 VO8 Arbete & integration
 VO9 Bibliotek, kultur & fritid
 VO15 Bygglövsverksamhet
 Nytt VO 10 Samhällsbyggnad
 VO10 Plan & exploatering
 VO11 Väghållning & park
 VO12 Miljö, trafik & övrigt
 VO13 Vatten & avlopp
 VO14 Renhållning
 Fastighetsavdelningen från VO 17

Nytt VO 17 Gemensam verksamhet

VO16 Näringsliv

VO17 Gemensam verksamhet

VO18 Kommunalförbund mm

VO19 Politisk verksamhet

Revision från VO kommunalförbund

Nämnder från respektive VO

Förslaget innebär en minskning från dagens 19 verksamhetsområden till 13, samt en minskning av antalet nämndplaner, delårsrapporter och verksamhetsberättelser från 17 till 8.

